

Em dic a mi mateix que això no és una investigació. Són els altres els qui han de ser investigats, però jo no, ni la meva família. Furgaré en les vides dels desconeguts i revelaré els seus secrets i les seves mentides, unes vegades per diners, i les altres perquè és l'única manera d'enterrar els vells fantasmes a fi que descansin, però no vull burxar i gratar així en el que he cregut de la meva mare i el meu pare. Ja no hi són. Que dormin.

Tanmateix, hi ha massa preguntes sense resposta, massa incongruències en la narració construïda de les seves vides, un conte explicat per ells i continuat per d'altres. Ja no puc permetre més que quedin sense examinar.

El meu pare, en William Parker, conegut pels seus amics com Will, va morir quan jo tenia gairebé setze anys. Era un policia de la Comissaria Nou, al Lower East Side de Nova York, estimat per la seva muller i fidel a ella, amb un fill a qui adorava i per qui, a canvi, era adorat. Va triar de continuar d'uniforme i no cercar ascensos, perquè estava satisfet de servir als carrers com a patruller normal. No tenia secrets, com a mínim cap de tan terrible pel qual ell, o aquells qui tenia a prop, poguessin resultar danyats sense reparació possible en cas que s'haguessin revelat. Menava una existència normal, provinciana, o tan normal com podia considerant que els cicles dels seus dies estaven determinats pels torns de servei, pels morts, pel robatori i el consum de drogues i per l'atac dels forts i despietats contra els dèbils i indefensos. Els seus defectes eren menors; els pecats, venials.

Cadascuna d'aquestes afirmacions és una mentida, excepte que estimava el seu fill, tot i que el fill de vegades no es recordava de tornar-li l'amor. Al capdavant, jo era un adolescent quan va morir, i quin noi, en aquella edat, no envesteix el pare i intenta establir la seva supremacia sobre l'home vell de la casa que ja no comprèn la natura del món en canvi continu que l'envolta? Així doncs, l'estimava jo? És clar, però cap al final em negava a admetre-li-ho, o admetre-m'ho a mi.

Aquesta, doncs, és la veritat.

El meu pare no va morir: es va suïcidar.

La manca d'ascensos no era una qüestió d'elecció, sinó de càstig.

La seva muller no l'estimava o, si ho feia, no l'estimava com l'havia estimat en un altre temps, perquè ell l'havia traïda i ella no aconseguia de perdonar aquella traïció.

No menava una existència normal, i la gent moria per guardar els seus secrets.

Tenia una debilitat greu, i els seus pecats eren mortals.

Una nit, el meu pare va matar dos joves desarmats en un tros de terreny erm no gaire lluny d'on vivíem, a Pearl River. No eren gaire més grans que jo. Va matar el noi primer, i després la noia. Va fer servir el seu revòlver de quan no estava de servei, un Colt 0,38 amb un canó de quatre polzades, perquè no anava d'uniforme en aquell moment. El noi va rebre el tret a la cara; la noia, al pit. Quan va estar segur que eren morts, el meu pare, com si estigués hipnotitzat, va tornar amb cotxe al centre, es va dutxar i es canvià al vestidor de la Nou. Menys de vint-i-quatre hores després, es va engegar un tret.

Durant tota la meua vida d'adult m'he preguntat per què va actuar com ho va fer, però em semblava que no es podien trobar respostes a aquella pregunta, o potser aquella era la mentida que m'agradava dir-me.

Fins ara.

És l'hora de dir-ne pel nom.

Aquesta és la investigació de les circumstàncies de la mort del meu pare.

Vaig agafar el tren fins a Pearl River des de l'estació de Pennsilvània. No havia anat amb cotxe a Nova York des de Maine, i no m'havia molestat a llogar un cotxe mentre era a la ciutat. No n'hi havia cap necessitat. El que hagués de fer aquí, ho podia fer més fàcilment sense un vehicle. Mentre el trenet d'un sol vagó entrava a l'estació, encara pràcticament sense alterar des dels seus orígens com una branca de la Línia Fèrria Erie, vaig veure que d'altres canvis en el cor de la ciutat també eren purament cosmètics. Vaig baixar i em vaig acostar lentament al Memorial Park, on un cartell a prop de la cabina sense ocupar de la policia de la ciutat d'Orangetown anunciava que Pearl River era «Encara la ciutat de la gent amable». El parc havia estat creat per en Julius E. Braunsdorf, el pare de Pearl River, que també havia traçat la ciutat mateixa després de comprar la terra, a més de construir l'estació de tren, manufacturar la màquina de cosir Aetna i la rotativa Amèrica i Llibertat, desenvolupar una bombeta d'incandescència i inventar l'arc elèctric que il·luminava, no tan sols aquest parc, sinó la zona del Capitoli a Washington ciutat. Braunsdorf era un d'aquells individus que feien que la majoria de gent semblés malfeinera en comparació. Juntament amb en Dan Fortmann, dels Chicago Bears, era el motiu de més ufana de Pearl River.

La bandera de barres i estrelles encara voleiava sobre el monument als caiguts al centre del parc, commemorant els joves de la ciutat que havien mort en combat. Curiosament, entre aquests s'inclouen en James B. Moore i en Siegfried W. Butz, que havien mort, no en combat, sinó en el decurs d'un assalt a un banc l'any 1929, quan en Henry J. Fernekes, un famós bandit de l'època, va intentar atracar el First National Bank de Pearl River mentre anava disfressat d'electricista. Tot i això, com a mínim se'ls recordava. Els empleats de banc assassinats sovint no reuneixen les qualitats perquè els esmentin en els monuments públics als morts.

Pearl River no s'havia espolsat res de les arrels irlandeses des que jo me'n vaig anar. La cafeteria Muddy Brook al carrer North Main, a l'altra banda del parc, encara ofería un esmorzar celta, i a prop hi havia la Carnisseria Irlandesa Gallagher, la botiga de regals La Vil·la

Irlandesa i l'agència de viatges Healy-O'Sullivan. Travessant l'avinguda East Central, al costat de la ferreteria Handeler, hi havia la Botiga Irlandesa Mig Penic, que venia te irlandès, caramels, bosses de patates i reproduccions de jerséis de futbol irlandès, i en tombar la cantonada del vell hotel Pearl Street hi havia el Bar Irlandès G. F. Noonan. Com el meu pare comentava sovint, només hauria calgut que pintessin la ciutat de verd i ho haurien enllestit abans. El cinema Pearl River ara era tancat, però, i hi havia botigues sofisticades que venien productes artesans i regals cars al costat de les botigues de recanvis de cotxes i les cases de mobles, més funcionals.

Ara em sembla que vaig passar tota la infantesa a Pearl River, però no va ser aquest el cas. Ens hi vam traslladar quan jo tenia vuit anys, un cop que el meu pare s'havia començat a cansar d'anar i venir de la ciutat des de més amunt de l'estat, on ell i la mare vivien amb pocs diners gràcies a una casa deixada al meu pare quan la seva mare va morir. Li resultava especialment cansat quan feia la setmana de guàrdies de 8 a 4, que eren, de fet, torns de les 7 a les 3.30. S'aixecava a les cinc del matí, de vegades fins i tot més d'hora, per fer el viatge fins a la Nou, una comissaria violenta que abastava un parell de quilòmetres quadrats al Lower East Side, però que acumulava fins a setanta-cinc homicidis cada any. No era que els altres torns de cada cicle de sis setmanes fossin gaire millors. Havia de fer una setmana de 8 a 4, una setmana de 4 a 12, una altra setmana de 8 a 4, dues setmanes de 4 a 12 (aleshores, jo només el veia els dissabtes i diumenges, perquè ell dormia quan jo me n'anava a classe al matí i se n'havia anat a treballar quan jo tornava) i un torn obligatori de 12 a 8, que li fumia tant el rellogte corporal, que de vegades gairebé delirava de cansament abans d'acabar-lo.

Els policies de la Nou funcionaven amb el que s'anomenava un «quadre de nou esquadres», nou esquadres de nou homes, cadascuna amb un sergent, un sistema que es remuntava als anys cinquanta i que fou finalment eliminat en els vuitanta, i que s'endugué gran part de la companyonia que engendrava. El sergent del meu pare a la primera esquadra era un home anomenat Larry Costello, i fou ell qui suggerí que el meu pare s'hauria de rumiar traslladar-se a Pearl River. Era on vivien tots els policies irlandesos, una ciutat que afirmava que tenia la segona desfilada de Sant Patrici més important després de Manhattan. Era comparativament rica, també, amb uns ingressos mitjans de gairebé el doble de la mitjana nacional i un aire de prosperitat còmoda. Així doncs, tenia prou policies fora de servei per a formar una policia

estatal; tenia diners, i tenia la seva pròpia identitat definida per vincles comuns de nacionalitat. Tot i que el meu pare no era irlandès, era catòlic, coneixia molts dels homes que vivien a Pearl River i se sentia còmode amb ells. La meva mare no va plantejar objeccions al canvi. Si això li donava més temps amb el marit, i a ell l'alleujava de part de la tensió i de l'esforç que en aquells moments ja tenia gravats a la cara amb tanta claredat, ella se n'hauria anat a viure en un clot a terra cobert amb una lona i ho hauria mirat pel costat positiu.

Així doncs, ens en vam anar cap al sud i, a causa d'això, tot el que a partir d'aquell moment va anar malament en les nostres vides estava, per a mi, lligat amb Pearl River, i la ciutat va arribar a dominar tots els records de la meva infantesa. Vam comprar una casa a l'avinguda Franklin, a prop de la cantonada del carrer John, on encara s'alça l'Església Unida Metodista. Era un «amb possibilitats», en el peculiar llenguatge dels agents immobiliaris: la senyora gran que hi havia viscut la major part de la vida havia mort recentment i no hi havia res que suggerís que havia fet gaire cosa a l'habitatge, a banda de passar alguna vegada una granera pel terra, des de 1950. Però era una casa més gran que la que d'una altra manera ens hauríem pogut permetre, i alguna cosa en l'absència de tanques, els patis oberts entre les propietats del carrer, atreia el meu pare. Li donava una sensació d'espai, de comunitat. El concepte que les bones tanques fan bons veïns no tenia gaire valor a Pearl River. En comptes d'això, a la ciutat hi havia qui trobava el concepte de tanca lleugerament molest: un senyal de separació, potser, de diferència.

La meva mare es va submergir en la vida de la ciutat. Si hi havia un comitè, ella s'hi apuntava. Per a una dona que, en els meus records més antics d'ella, semblava tan independent, tan distant del seu proïsme, era una transformació astoradora. El meu pare probablement es preguntava si no devia tenir un afer, però no era altra cosa que la reacció d'algú que es va trobar en un lloc millor que el lloc on havia estat abans, amb un marit que estava més satisfet del que havia estat abans, tot i que ella encara es preocupava quan ell marxava de casa cada dia i reaccionava amb un alleujament amb prou feines dissimulat quan tornava indemne després de cada torn.

La meva mare: ara, mentre destriava els detalls de la nostra vida en aquell lloc, la meva relació amb ella començà a semblar cada cop menys normal, si és que aquesta paraula es pot arribar a utilitzar de debò per a les relacions de les famílies. Si de vegades havia semblat desconnectada del seu proïsme, també sovint estava allunyada del

meu pare, i de mi. No era que retingués l'afecte, o que no em valorés. Estava encantada amb els meus triomfs i em consolava en les derrotes. Escoltava, i aconsellava, i estimava. Però a mi em semblava que, durant gran part de la meva infantesa, actuava per reacció a les meves peticions. Si jo anava a ella, ella feia tot això, però no ho iniciava. Era com si jo fos alguna mena d'experiment, un animaló en una gàbia, alguna cosa que s'ha d'observar i controlar, alimentar i abeurar, i a la qual s'ha de donar l'afecte i l'estímul per a garantir la meua supervivència, però això i prou.

O potser això tan sols era un joc que em feia la memòria, mentre remenava el llot i la terra de la bassa del passat i, quan els núvols s'havien assentat, m'obria pas fins al fons per veure què havia quedat a la vista.

Després de les morts, i del que seguí, ella va fugir en direcció nord cap a Maine i se m'endugué; tornà al lloc on ella havia crescut. Fins que morí, quan jo encara anava a la universitat, es va negar a parlar amb detall dels esdeveniments que havien conduït a la mort del meu pare. Es retirà a l'interior de si mateixa, i allà només va trobar el càncer que li prendria la vida, que lentament li colonitzava les cèl·lules del cos com els mals records anul·len els bons. Ara em pregunto quant de temps feia que el càncer l'esperava, si una ferida emocional greu podria haver desencadenat d'alguna manera una reacció física i que es veïés traïda en dos fronts: pel marit i pel cos. Si era així, aleshores el càncer va començar la seva feina en els mesos abans que jo nasqués. A la meua manera, jo en vaig ser l'estímul, tant com els actes del meu pare, perquè una cosa era conseqüència de l'altra.

La casa no havia canviat gaire, tot i que la pintura escrostonada, la part de dalt de les finestres coberta de reguerots de quisca i els llistons negres i trencats, com dents brutes i esmussades, parlaven d'un grau d'abandonament. El color era lleugerament diferent, un gris més pàl·lid del que havia estat quan jo hi vivia, però el pati continuava sense cleda, com els de la resta de veïns. El porxo havia estat tancat amb mosquiteres des de la darrera vegada que jo l'havia vist, i un balancí i un sofà de bengala estaven encarrats cap al carrer, tots dos desposseïts de coixins. Els marcs de finestres i portes ara estaven pintats de negre en comptes de blanc, i només hi havia gespa on en un altre temps hi havia hagut pans de flors atesos amb cura, l'herba esclarissada i despentinada on era visible entremig de la neu acumulada i congelada, i tanmateix aquest lloc encara es podia reconèixer com l'espai on jo havia crescut. Una cortina es va bellugar en el que

havia estat la sala d'estar i vaig veure un home vell que em mirava amb curiositat. Vaig acotar el cap per reconèixer la seva presència i ell retrocedí entre les ombres.

Damunt la porta de davant hi havia una finestra doble, amb un vidre trencat i apedaçat amb cartó, on un noi seia i contemplava la petita ciutat que era el seu món. Alguna cosa de mi mateix havia quedat en aquella sala després que el meu pare havia mort: un grau d'innocència, potser, o la darrera resta de la infantesa. M'havia estat arrabassat amb el so d'un tret i m'obligà a desprendre-me'n com una pell de rèptil, o la pupa d'un insecte. Gairebé podia veure'l, aquest petit fantasma: una figura amb cabells foscos i ulls estrets, massa introvertit per a la seva edat, massa solitari. Tenia amics, però mai no havia vençut la sensació que els molestava quan anava a veure'ls a casa d'ells, i que li feien un favor de jugar amb ell, o de convidar-lo a entrar a mirar la televisió. Era més fàcil quan sortien com a colla, a jugar a softbol al parc a l'estiu, o a futbol si en Danny Yates, que era l'única persona que coneixia que s'entusiasmava pel Cosmos i que es feia enviar la revista de futbol *Shoot!* per un oncle destacat a Anglaterra amb la força aèria, havia tornat de les colònies d'estiu, o encara havia d'anar-hi. En Danny era un parell d'anys més gran que la resta de la colla i tots li feien cas en la majoria de coses.

Em vaig preguntar on eren la majoria d'aquells antics amics ara (cap dels quals no era negre, ja que Pearl River era una ciutat blanca com la neu, i només trobàvem nois negres en les competicions inter-universitàries). Jo havia perdut el contacte amb ells després que van marxar cap a Maine, però alguns probablement encara hi vivien. Al capdavant, Pearl River –tancada, ferotgement protectora dels seus– era el tipus de lloc que es convertia en la llar de generacions. En Bobby Gretton havia viscut dues portes més avall a l'altra banda del carrer. Els seus pares només conduïen Chevrolets i tenien cada cotxe un màxim de dos anys abans de canviar-lo per un model més nou. Vaig mirar cap a l'esquerra i vaig veure un petit Chevrolet Uplander al camí de la que sempre havia estat la casa dels Gretton. Al para-xocs posterior del cotxe hi havia un adhesiu descolorit que donava suport a Obama en les eleccions del 2008, i al costat una cinta groga que indicava que esperava el retorn d'un soldat. El cotxe tenia matrícula de veterà militar. Era del senyor Gretton, segur.

La llum va canviar a la finestra de la meva antiga habitació, un núvol que s'afanyava pel cel i produïa la sensació de moviment a dins, i vaig tornar a sentir la presència del noi que havia estat jo. Seia allà,

esperant la primera visió del pare que tornava, o potser una ullada a la Carrie Gottlieb, que vivia a l'altra banda del carrer. La Carrie tenia tres anys més que ell, i generalment se la considerava la noia més bonica de Pearl River, tot i que hi havia qui xiuxiuejava que ella també ho sabia, i aquell coneixement la feia menys atractiva i agradable que les altres noies, més modestament dotades i discretes. Aquestes murmuracions no afectaven el noi. No afectaven gaire nois de la ciutat. Era l'aïllament mateix de la Carrie Gottlieb, la sensació que passava per la vida sobre pedestals erigits únicament per als seus objectius, allò que la feia tan desitjable. Si hagués estat més terrenal i menys segura de si mateixa, l'interès que sentien per ella s'hauria vist considerablement reduït.

La Carrie se'n va anar a la gran ciutat per ser model. La seva mare explicava a qualsevol que s'aturés prou temps que la Carrie estava destinada a adornar les pàgines centrals de moda i les pantalles de televisió, però en els mesos i els anys que seguiren no aparegué cap d'aquelles imatges de la Carrie, i amb el temps la mare va deixar de parlar de la filla d'aquella manera. Quan d'altres li preguntaven (normalment amb una espurna als ulls, notant que hi havia sang a l'aigua) com li anaven les coses a la Carrie, ella responia «bé, bé», amb un somriure lleugerament tibet mentre apartava la conversa cap a un altre terreny, o, si la interrogadora persistia, senzillament era ella qui s'apartava. Amb el temps, la Carrie va tornar a Pearl River i va agafar una feina de cambrera en un bar restaurant de la població, i acabà essent-ne la mestressa després que ella i l'amo es van casar. Encara era bonica, però la ciutat li havia passat factura, i el seu somriure era menys segur del que havia estat en un altre temps. Tanmateix, va tornar a Pearl River, i duia la pèrdua dels seus somnis amb una certa elegància, i la gent l'admirava per això, i potser els queia una mica millor a causa d'això. Era un d'ells, i era a casa, i quan anava a veure els seus pares a l'avinguda Franklin, el fantasma d'un noi la veia i somreia.

El meu pare no era un home corpulent comparat amb alguns dels seus companys agents, amb prou feines arribava a l'alçada requerida per a la policia de Nova York, i era més lleuger de constitució que ells. Per al meu jo adolescent, però, resultava una figura imponent, especialment quan duia l'uniforme, amb l'Smith & Wesson de canó de quatre polzades penjat al cinyell i els botons que lluien sobre el blau marí fosc de la roba.

—Què seràs quan siguis gran? —em preguntava, i jo sempre responia:

–Policia.

–I quina mena de policia seràs?

–Policia de Nova York!

–I quina mena de policia de Nova York seràs?

–Un de bo. El millor.

I el pare m'escabellava: la cara bona del clatellot que m'administrava cada vegada que jo feia alguna cosa que li desagradava. Mai una bufetada, mai un cop de puny: n'hi havia prou de donar-me un clatellot amb el palmell, dur i ple de durícies, el senyal que s'havia travessat una línia. De vegades seguien d'altres càstigs: sense sortir, sense paga una setmana o dues, però el clatellot era el senyal de perill. Era el darrer avís, i era l'única mena de violència física, tot i que suau, que jo associava amb el meu pare fins al dia que els dos joves van morir.

Els meus amics es malfiaven del meu pare, encara que només fos per l'uniforme que duia a la ciutat. En Frankie Murrow, en concret, es caragolava sobre si mateix com un caragol sorprès sempre que el meu pare era a prop. El pare d'en Frankie era vigilant de seguretat en un centre comercial, o sigui que potser era alguna cosa dels uniformes i dels homes que els vestien. El pare d'en Frankie era un imbècil, i potser en Frankie tan sols donava per fet que els altres homes que duïen uniforme i protegien coses també eren imbècils. El pare d'en Frankie li havia preguntat si era marieta quan, als set anys, en Frankie va anar per agafar la mà del seu pare quan es preparaven per travessar el carrer. El senyor Murrow era un «grandíssim malparit», com el meu pare ho havia expressat. El senyor Murrow odiava els negres i els jueus i els hispànics, i tenia una corrua de termes derogatoris a la punta de la llengua per a cadascun d'ells. Odiava la majoria de gent blanca també, però, o sigui que no sembla que fos racista. Només és que era bo a odiar.

Als catorze anys van posar en Frankie Murrow en un reformatori per piròman. Havia cremat la seva pròpia casa quan son pare era a la feina. Ho havia calculat força bé, de tal manera que el senyor Murrow tombava pel seu carrer quan els camions de bombers arribaven darrere d'ell. En Frankie seia al mur de la casa de davant, mirava com les flames s'alçaven i reia i plorava alhora.

El meu pare no era molt bevedor. No necessitava l'alcohol perquè l'ajudés a relaxar-se. Era l'home més calmat que jo havia conegut,

la qual cosa feia que la relació entre ell i el seu company, i amic més íntim, en Jimmy Gallagher, fos molt difícil de comprendre. En Jimmy, que sempre caminava a prop de la capçalera de la desfilada de la ciutat pel dia de Sant Patrici, que tenia la sang de color verd irlandès i blau policia, era tot somriures, i cops de puny gairebé enjogassats. Era cinc o sis dits més alt que el meu pare, i més ample també. Quan eren l'un al costat de l'altre en aquelles ocasions en què en Jimmy venia a casa, el meu pare tenia un posat una mica incòmode, com si ell mateix es trobés que li faltava alguna cosa en comparació amb el seu amic. En Jimmy li feia un petó a la mare i l'abraçava així que arribava, l'únic home, a banda del seu marit, a qui es permetien aquelles confiances, i després es tombava cap a mi.

–Aquí el tenim –deia–. Aquí tenim l'home.

En Jimmy no era casat. Deia que mai no havia conegut una bona dona, però s'ho havia passat bé coneixent-ne moltes de dolentes. Era un acudit vell, i el feia sovint, però la mare i el pare sempre reien, tot i que sabien que era mentida. Les dones no interessaven a en Jimmy Gallagher, tot i que passarien molts anys abans que jo ho comprenguéss. Sovint rumiava com devia haver estat de difícil per a en Jimmy mantenir una façana tots aquells anys, flirtejar amb dones a fi d'encaixar. En Jimmy Gallagher, que sabia fer les pizzes més increïbles amb no res, que sabia cuinar un banquet per fer content un rei (o això vaig sentir que deia el pare a la mare), però que, quan allotjava una partida de pòquer a casa seva, o convidava els amics a veure un partit (perquè en Jimmy, essent solter, sempre podria permetre's els televisors millors i més moderns), els donava *nachos* i cervesa, patates de bossa i sopars precuinats o, si feia bon temps, els preparava carn i hamburgueses a la barbacoa. I jo percebia, fins i tot aleshores, que malgrat que el pare podria haver parlat a la mare de les habilitats culinàries secretes d'en Jimmy, no feia aquelles referències despreocupadament entre els seus germans policies.

En Jimmy m'agafava la mà i l'estrenyia just una mica massa fort, per provar la seva força. Jo havia après a no fer cap ganyota de dolor quan això succeïa, perquè aleshores en Jimmy deia «ah, encara ha de fer via», i negava amb el cap en senyal de desaprovació fingida. Però si la meua cara es mantenia immòbil, i li tornava l'engrapada tan bé com podia, en Jimmy somreia i em donava un dòlar, amb el consell: «no t'el gastis tot en mam, ara».

No me'l gastava tot en mam. De fet, fins que no vaig fer quinze anys, no en vaig gastar cap en mam. Me'ls gastava en caramels i cò-

mics, o els estalviava per a les nostres vacances d'estiu a Maine, quan ens estàvem a casa de l'avi a Scarborough i em portaven a la platja Old Orchard i em permetien pujar a les atraccions que volia. En fer-me més gran, però, el mam es va convertir en una opció més atractiva. El germà de la Carrie Gottlieb, en Phil, que treballava per al ferrocarril i de qui es creia que era d'intel·ligència lleugerament subnormal, era famós per estar disposat a comprar cervesa als nois menors d'edat a canvi d'una ampolla per cada sis. Un vespre, dos amics meus i jo vam escurar les monedes que teníem per a dos paquets de sis de Pabst Blue Ribbon que en Phil ens va agafar, i ens en vam beure la major part al bosc una nit. El gust em va agradar menys que l'esgarripança de plaer que vaig experimentar en transgredir alhora la llei i una norma de la casa, perquè el meu pare havia deixat clar que no es beuria fins al dia que ell digués que ja podia. Com joves d'arreu del món, vaig considerar que aquesta norma i d'altres només es referien a coses que el meu pare sabia, ja que, si no les sabia, aleshores no el podien afectar de cap manera.

Desgraciadament, jo havia dut a casa una d'aquelles ampolles i l'havia desada darrere el meu armari per a ús futur, i allà va trobar-la la mare. Vaig rebre un clatellot per allò i em van castigar sense sortir, i a sobre em van exigir que fes un vot voluntari de pobresa durant un mes com a mínim. Aquella tarda, que era diumenge, en Jimmy Gallagher havia passat per casa. Era l'aniversari d'en Jimmy, i ell i el meu pare se n'anaven a la ciutat, com feien sempre quan un d'ells celebrava un any més sense que els haguessin mort a trets, a punyalades, apallissats fins a deixar-los irreconeixibles, o atropellats. Em va somriure burleta, amb un bitllet de dòlar entre l'índex i el cor de la mà dreta.

–Tots aquests anys –va dir–, i tu no m'escoltaves.

I jo li vaig respondre, emmurriat:

–Sí que escoltava. No m'ho vaig gastar pas tot en mam.

Ni tan sols el pare no va poder aguantar-se el riure.

Però en Jimmy va continuar sense donar-me el dòlar, i després d'allò mai no va tornar a donar-me diners. Mai no en va tenir l'ocasió. Sis mesos després, el meu pare era mort, i en Jimmy Gallagher va deixar de passar a fer visites amb bitllets de dòlar a la mà.

Van interrogar el meu pare després de les morts, perquè va admetre la seva implicació així que van venir a buscar-lo. El van tractar amb comprensió, intentant entendre què havia ocorregut per tal de

començar a limitar el dany. Havia acabat al departament de policia d'Orangetown, ja que la policia local n'era responsable. Afers interns hi estava involucrat, igual que un investigador de l'oficina del fiscal del comtat de Rockland, també policia de Nova York, retirat, que sabia com es feien aquestes coses, i que allisaria les plomes als nois de la ciutat abans d'assumir la investigació.

El pare va trucar a la mare poc després que van venir a buscar-lo i li va parlar del que havia fet. Més tard, una parella de policies van fer una visita de cortesia a casa. Un d'ells era un nebot d'en Jimmy Gallagher que treballava a Orangetown. Més d'hora aquell mateix vespre, quan encara no estava de servei, havia vingut a casa amb la roba de carrer i segué a la nostra cuina. Duia una arma al cinturó. Ell i la mare van fer veure que era tan sols una visita normal, però es va quedar massa estona per a això, i jo vaig veure la tensió a la cara de la mare quan li servia cafè i pastís, que gairebé no va tocar. Ara, que tornava a ser a casa nostra, aquesta vegada d'uniforme, vaig comprendre que la seva presència anterior no havia estat exempta de relació amb el tiroteig, però encara no sabia com.

El nebot d'en Jimmy la va informar del que havia succeït, o semblava que havia succeït, al terreny erm a poca distància de la casa, sense arribar a referir-se al fet que era la seva segona visita a casa aquell vespre. Ella volia anar amb el seu marit, per oferir-li suport, però ell li va dir que no serviria de res. L'interrogatori duraria un cert temps, i aleshores probablement el suspendrien de sou i feina pendants d'una investigació. Seria a casa aviat, li va prometre. Aguanti. Vigili el noi. No li digui res, de moment. Faci el que cregui convenient, però ja comprèn que potser seria millor esperar fins que sapiguem més...

La vaig sentir plorar després de la trucada del pare, i vaig anar-hi. Em vaig quedar dret al costat de la mare, vestida amb el pijama, i vaig preguntar:

—Què passa? Mama, què passa?

Ella em va mirar, iestic segur que durant un moment no em va conèixer. Estava alterada, en xoc. El que havia fet el meu pare li havia congelat les reaccions, i jo li semblava un desconegut. Només això podia explicar la fredor de la seva mirada, la distància que posava entre nosaltres, com si l'aire s'hagués glaçat i fos sòlid, i ens aïllés a l'un de l'altre. Li havia vist aquella expressió a la cara abans, però només en els pitjors moments, quan jo havia fet alguna cosa tan terrible que ella no trobava les paraules: el robatori de diners del pot de la cuina,

o la destrucció de la plàtera que li havia llegat la seva àvia en un intent avortat de crear un trineu per al meu GI Joe.

Tenia culpa als ulls, em sembla.

–Mama? –vaig tornar a dir, ara insegur, espantat–. És el papa? Està bé?

I va aconseguir de fer que sí, les dents de dalt esclafant el llavi inferior amb tanta força que, quan va parlar, vaig veure sang sobre el blanc.

–Està bé. Hi ha hagut un tiroteig...

–Està ferit?

–No, però hi ha gent... Hi ha gent morta. Estan parlant-ne amb el teu pare.

–El papa els ha mort?

Però no va voler explicar res més.

–Torna-te'n al llit –va dir–. Si us plau.

Vaig fer el que em deia, però no vaig poder dormir. El meu pare, l'home que amb prou feines podia donar-me un clatellot, havia tret l'arma i havia mort algú. Jo n'estava segur.

Em vaig preguntar si el meu pare tindria problemes a causa d'això.

Finalment, el van deixar anar. Dos bòfies d'afers interns el van escortar fins a casa, i després seguiren a fora a llegir el diari. Jo els vaig estar mirant des de la finestra de la meva habitació. Al pare se'l veia vell i arrugat mentre pujava pel camí del jardí. Duia la cara sense afaitar. Va fer una ullada enlaire cap a la finestra i m'hi veié. Va aixecar la mà per saludar-me i intentà somriure. Jo li vaig tornar la salutació, però no vaig somriure.

Quan vaig baixar en silenci a baix, el pare abraçava la mare amb força i ella plorava contra ell, i vaig sentir que el pare deia:

–Ens va dir que potser vindrien.

Vaig quedar-me a mig baixar les escales, contenint la respiració.

–Però com podria ser això? –va preguntar la mare–. Com podrien ser els mateixos?

–No ho sé, però ho eren. Els vaig veure. Vaig sentir el que deien.

La mare es posà a plorar una altra vegada, però el to havia canviat: ara era un plany agut, el so d'algú que s'esfondra. Era com si dintre d'ella hagués rebentat una presa, i tot el que havia tingut amagat ara vessés per l'esquerda i s'endugués en una rierada de dolor i violència la vida que havia tingut. Més endavant, jo em preguntaria si, en cas que hagués aconseguit mantenir-se sencera, ella hauria pogut evitar el que succeí a continuació, però estava tan atrapada

en els seus dolors que no va poder veure que, en matar aquells dos joves, el seu marit havia destruït en el procés alguna cosa crucial per a la seva pròpia existència. Havia assassinat una parella d'adolescents desarmats, i, malgrat el que havia dit a la muller, no estava segur del perquè; això, o bé era incapaç de viure amb la possibilitat que el que li havia dit fos cert. Estava cansat, més fatigat del que havia estat mai. Volia dormir. Volia dormir i no despertar-se mai.

S'adonaren de la meua presència, i el pare apartà el braç dret de la mare i em donà la benvinguda en l'abraçada de tots dos. Es quedaren així una estoneta, fins que el meu pare ens donà un copet a l'espatlla.

–Au, va –digué–. No ens podem quedar així tot el dia.

–Tens gana? –va preguntar la mare mentre s'eixugava les llàgrimes amb el davantal.

No hi havia emoció en la seva veu, com si, després d'haver deixat sortir el dolor, no li quedés res més per donar.

–És clar. Ous estaria bé. Ous amb cansalada. Vols ous amb cansalada, Charlie?

Vaig fer que sí, per bé que no tenia gana. Volia ser a prop del pare.

–T'hauries de dutxar, canviar-te de roba –va dir la mare.

–Ja ho faré. Abans he de fer una altra cosa. Tu fes els ous.

–Pa torrat?

–El pa torrat estaria bé. Semiintegral, si n'hi ha.

La mare es posà a feinejar per la cuina. Quan estava d'esquena a nosaltres, el pare em va agafar amb força de l'espatlla i digué:

–Tot s'arreglarà, m'entens? Tu ajuda la teva mare, ara. Assegura't que està bé.

Ens va deixar. La porta del darrere s'obrí, i després tornà a tancar-se. La mare s'aturà i escoltà, com un gos que percep alguna alteració, i tornà a l'oli que s'escalfava a la paella.

Tot just havia trencat el primer ou quan vam sentir el tret.